

ZEMPLEN.

(Előbb „Hegyalja“)

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

TÖBB ZEMPLENMEGYEI KÖZINTÉZET ÉS TÁRSULAT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

S. a. Ujhelyben,

hetenkint egyelőre egyszer, kedden.

Előfizethetni a szerkesztő kiadó hivatalban, Kazinczy-utca 505. sz. valamint Lövy A. könyvkereskedésében. Egyes számok a fentebbi könyvkereskedésben 5 krajczárjával kaphatók.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Házhoz és postán küldve.

Egy évre: . . . 6 frt.

Félévre: . . . 3 frt.

Negyedévre: . . . 1 frt. 50 kr.

Kéziratok valamint az előfizetési és hirdetési díjak a szerkesztőséghez bérmentve utasítandók.

HIRDETÉSEK:

Egy négy hasábos petitsor egyszerű hirdetésének helyéért 6 kr., kétszeriért 4 kr., gyakoribb hirdetések alku szerént igen jutányosan.

Bélyeg díj mindig 30 kr.

A Nyilt térben minden 3 hasábos garmond sor díja 25 kr. mely a szerkesztőségénél előlegesen lefizetendő.

Szomorú, fájdalmas lecke!

Szegény Béranger!! ha feltámadnál egy percze csendes sírodból, melybe az ünnepektől, nagy francia nemzet gyász-könyvek közt kísért a nemzeti dicsőség legavatottabb lantosát — ugye fájna látni: mint sorakoznak lobogó alá azok a szép, gyöngéd honleányok s állnak elszántan az izmos hadfiak soraiba, hogy a halálban bizonyítsák be hazaszeretüket; ugye fájna látni az idegen arcokat a münchen városának romjai felett s szemlélni: mint irányozzák szeretett Párisod felé a francia verejték frakjain szerzett ágyuk gyilkoló üregeit? —

Most inkább ellehetne mondani neked a magyar költőnek halálodra írt szavait:

Ó, mért nem jöhettél hát meghalni hozzánk?!
Aki úgy szerettél sirva vigadozni,
Oda a Tiszához tettük volna hamvad,
Mely, miként mi, úgy tud csöndesen zokogni.
Jőne a leányka ártatlan szívével,
És dalolva vetne rád egy nefelejcsét;
De neked oly kedves volna ez, mint a köny,
Melyet hamvaidra millió szem ejtett!

Ha most halnál meg szegény költő, nem volna, ki nálatok megsirasson — mert halni siet az egész, szép Franciaország! . . .

Szomorú, fájdalmas lecke!!

Régen volt az, midőn Sicilii Diodor a történetet a gondviselés segédjének, az igazság papnéjának s a bölcsesség anyjának nevezte. Hosszú századok folytak le azóta az emberiség életében s az ujkor lángelméi nem átalították tovább fűzni a pogányidőszakok ünnepeinek okoskodásait s lőn: hogy egy Humboldt a történetet világkormányzatnak s Schiller világítéletnek szerette elnevezni.

S az ő felfogásaikat soha se is záfolta meg az idő. Hiába emelkedtek társadalmak; hiába pusztultak el nemzetek, — a történelem minden eseményben a

jólét vagy sülyedés komoly igazságait hangoztatá a népek fülébe.

Hiába fájt látni, mint vitték vagy talán még fogják is vinni százezrenként fogságba a harcolni akaró ép, egészséges hadfiakat s mint törlik meg százerek elszántága egyetlen ember könnyelműsége miatt — meg van ennek is oka ép úgy mint a császárság s köztársaság szomorú témájú variációinak.

A világ elsőnek nevezett nemzete éppen úgy ki volt — s ki van téve az erkölcsi világrendszer örök törvényeinek, mint a műveltségnek mégcsak gyermek fokán sem álló jégalakó, vagy China istenbirodalmának konytyos polgárai. A történelmi tévedések helyes kiigazításra várnak mindig s mindenütt,

Kevés évtizedek előtt ki vállalkozott megjósolni Páris fiainak mai szomorú napjait — s mégis napról napra jobban közelgett a meghasonlás óriási zavara.

A lelkesedés sem képes ott menteni, hol a nemzet multja történelmében nem találkozik önéletrajzával s mi akkor hibája volt, azt a jelenben nem igyekszik kijavítani.

A bastille lerombolása — s az észisten tömjénezése óta, nehéz válságos iskolán ment át e nép, s az átélte viszon tagságokat követő békés napokban elfeledte megfontolni, hogy a már többször elvétett kormányformák zavarteljes chimérai; a nemzet salak — jellemeinek átkozott hibái s bűnei; az egykedvűen kísért társadalmi erőlködések „ne tovább”-jai végtére is keserű napokat fognak szerezni a nemzetnek, mely vezetői kezébe adta sorsát, jövőjét — sokszor öntudatát is.

Egy kevés dicsőségért eltudta fedelni a legégetőbb bajokat, a legrútabb hálátlanságot is. . . Azt hitte, hogy nemesebb szív dobog a legutolsó francia kebelben is, hogysem gyalázatot engedne férközni a szenvedésekben megszentelt nemzet geniusához. S csalódott. . . .

Most nyitott könyv a helyzet s a tanúság talán maradandóbb lesz, mert nyomait vér, inség s pusztulás alakjában hagyta maga után.

Ez a társadalom bűnhődése — még akkor is ha győzelemre fordul!

Ez a gondviselés intése, mely a legnagyobb könnyelműségnek is képes utját vágni.

S talán egy boldogabb jövő képe éppen a nyomor s inség gyászaik közt fog kibontakozni. . . . megnevesedve, megújulva újra élve, mint Pygmalion halottja az égi varázs érintésekor. . . .

Van multjában elég hibája, de e mult „az örök szellemre” van építve, mely az egykor bérruhát viselt Jean Jaguesot imádni tudta nagyratörőkvő lelkeért; mely a költők, nagyok és művészek szobrai még az első forradalom brutális zajában sem feledte el megkoszoruzni.

Mikor Voltair meghalt — hullájából egyedül szívét zárta Vilette marquis egy kicsi de értékes vázába s siriratul csak ennyit jegyzett fel:

„Szive itt nyugszik, de szelme mindenütt van”.

Én e szavakat inkább a francia hősök sirköveire vésném — s úgy hiszem, hogy a történelem nem czáfolna meg.

Aladár.

A vásárhelyi vámhid a lehető legrosszabb állapotban van, boszantására minden utasnak, kivált azoknak, kik nem származván le kutyabórról mint mi, azon vámot is fizetni kénytelenek.

Ezen hidvám megszüntetésére a megye első alispánja már jó régen kiküldetett, de a mint gyanítjuk, ebbeli kiküldetésének még eredménye nincs.

Pedig a hid talán éppen azért oly rozszant, mert annak tulajdonosai a megye határozatáról tudomással birván, azt helyreállítani érdemesnek nem tartják.

Ideje lenne tehát már a megye ezen

határozatát valahára végrehajtani, — és eddig is, már legalább 10-12 éven át valóságos szegény volt reánk nézve, hogy ezen hidvám fennállott, holott az alatta folyt víz onnan a szabályozás által teljesen elvonott.

A mint ezen hidvám megszüntették az államot igazgatóságának azonnal intézkednie kell annak szétszedéséről és földdel való kitöltéséről. Ez most igen alkalmasan megőrtéshetnek, de egy pár hét múlva későn lesz, mert a fagyok beállanak, és tavaszig minden utasnak ezen az összeülőni akaró hidon fog kelleni járni.

Szolgáljanak tehát e sorok emlékeztetésül az illetőknek, kiknek ez ügy körül teendőjük van.

Ez alkalommal azoaban eszembe jut, hogy mikor fog már országos törvény vagy intézkedés hozatni: hogy azon vámokon, melyek léteznek, mindannyian különbség nélkül fizessünk, és szűnjék meg valahára ezen szegényítő reminiscencia a fendalis korra! X. X. X.

Miért késünk az országos mezőgazdasági congressus eszméjének érvényesítésével?

Körülbelül másfél éve, hogy ez eszme megpenditve lön; melynek fontosságát nemcsak a sajtó, de magok a kormányörök is elismerték. Gazdaközönségünk örvendett, hogy valahára érdekeiben is történik már valami. A sajtó egyre buzgólkodott az eszme érvényesítése körül, s egyszersmind irányt adott a teendőkre nézve. Maga a föld- ipar- és kereskedelmi ministerium is egész készséggel ajánlotta fel pártfogását ez ügyben. Szóval mindenki örült s mindenki érdeklődött és lelkesült: ez eszme hallatára. Mégis annak érvényesítésével még mindig késlekedünk, s mitöbb néhány hónap óta egy árva szót sem hallunk, mely azt szorgalmazná.

Hogy mi lehet ez üdvös eszme elodázásának oka: ezt nem kutatjuk. De azt mégis sajnálattal jegyezzük meg, hogy az elodázás csak növeli azok hitét, kik rólunk azt tartják: hogy politikálási szenvedélyünk mellett anyagi érdekeinkre nem vagyunk kellő tekintettel.

Az „elodázás“ vádja azonban korántsem a nemzetet terheli, kevésbé pedig a sajtót, mert ez mindig híven teljesíti kötelességét, — hanem terheli magát a kormányt, melytől leginkább várnók a kezdeményezést ez érdemben is.

Valóban bámulatos, hogy míg más nemzetek kormányai az alkotmányos haladást az anyagival viszonylatosan eszközlik, s politikájuk alapkövei közé tartozik a munkát mindinkább gyümölcsözővé tenni: a mi kormányunk még mindig tétlenül nézi anyagi hátramardásunkat, s munkánk gyümölcsözővé tételére nem törekszik és nem arra, hogy számunkra legalább expiatiót készítené mindmegannyi veszteségeinkért. És mi hiába fáradozunk, hiába izzadunk, mert

a mi munkánk kevésbé gyümölcsöző és csak óriási terhe van meg.

Nyujtson tehát kormányunk valahára módot és alkalmat nehéz munkánk gyümölcsözővé tételére, és érvényesítse a gazdasági congressus eszméjét; mely arra volna hivatva, hogy tanácskozzék azon bajok felett, melyek átokszerű nyomást gyakorolnak összes gazdasági életünkre; hogy a hiányokat feltárja és az orvoslás módzatait eszmecsere útján kikutassa. De egyszersmind törekedjék oda, hogy ne csak a föld rögein dolgozzunk, hanem műhelyekben, lámpa mellett, vésővel és gőzerővel; kézzel és aggyal, úgy amint erőnk vagy ihletünk adja.

Mind ehez azonban főkellék: hogy Magyarországnak legalább nem politikai tekintetbeni önállósága adassék meg. Mert csak így várhatunk eredményt a gazdasági congressustól; csak így lesz tere a munkásnak, így piacza a munkának és így termi meg munkánk mind a két gyümölcsét: a kenyeret és koszorút.

Azt mondják, hogy a szegénységet nem lehet másképp megölni, mint munka által. Habár a mondatban sok igaz van is: azt abszolút igazságnak még sem tekinthetjük; mert Magyarország népei munkásságuk daczára is egyre szegényednek. Hi zen megmiveli a szőlősgazda szőlőjét, mégis drága borát csak elvesztegetni kénytelen. A szántóvető szintén mindent elkövet, hogy földje minél több gabnát teremjen; mindamellettségek ellenére is a földje nem adhatja el. Az iparos még mindig helyhez kötve kénytelen szoritkozni; már pedig ő csakis mint gyáros érintkezhet a világ fővárosaival; erre azonban egymaga tehetlen, egyesülni pedig nem képes, mert csak uzsora által tartja fenn magát, a mely kenyér helyett a munkának elvégre is koldusbotot ad. A kereskedő szintén örömet menne áruival a világ minden részébe, de mi haszna, ha áruit a világ más részeiből kénytelen behozni s itthon legtöbb esetben hitelbe adhatja el azokat; míg külföldi hitelezőit igen gyakran szintén uzsorás pénzzel elégti ki.

A munka tehát úgy öli meg a szegénységet, ha az minden irányban függetlenül terjeszkedhetik, s úgy válhatik gyümölcsözővé, ha rendelkezésére segélyeszközök állanak. Már pedig elvitázhatlan, hogy a mi munkánk hiával van a segélyeszközöknek és csak kegyelemből terjeszkedhetik; éppen ezért nem jutalmazó. És míg más nemzetek folyvást előhaladának örvendenek anyagi téren is, s megszámlálják veritékét jeleseiknek és aranynyal fizetik meg gyöngyeit: a mi jeleseink legtöbbjének tönkrejutás a jutalma; mert teng maga a nemzet is.

Valóban fájdalmas érzést kelt bennünk, valahányszor más előhaladt nemzetre gondolunk; melynél toll és pörty, műhely és gyár egymás szomszédságában forrongnak, együtt versenyeznek,

egymást ellenőrzik számokkal, s melynél csak óriási füstöt látunk, s holnap egy országot lök előre mozdonyaival

Hogy mikor leszünk mi ily helyzetben, s mikor lesz munkánk így jutalmazva: mindez még a jövő méhében rejlik. Mert már régóta reménylünk, s vágyaink áradata még mindig megtört egy merev sziklán, melyet alá nem moshatott, mely könyeinket nem szívta magába, nyilván attól félt, hogy megszűző savok megörli. Éppen ezért annyira csalódás után mi megelégednénk jelenben a kezdeményezéssel is; meg azzal, ha csak annyira is vihetnők, hogy munkadijunkból közterheinket fedezhetnénk; annál is inkább, mivel még bajaink egyetlen es megvitatására, kevésbé pedig azoknak enyhítésére 20 év óta nem nyujtatott mód és alkalom. Sőt még jelenben is folyton küzdenünk kell; mutatja az, hogy még a gazdasági congressus eszméjét sem bírjuk érvényesíteni.

Más nemzeteknél ez eszme is már rég testté vált, s mindössze is arra van hivatva, hogy a kor kívánalmaihoz képest a gazdasági rendszeren módosítson, s javítson ott, a hol javítani szükséges. Nektünk azonban egész gazdasági rendszerünket kell annak közreműködésével javaslatai nyomán reformálnunk, de módosítani s javítani isten tudja még mikor.

Tehát még csak a kezdeményezés nagy munkájához kell fognunk; a mi ránk nézve annál inkább égető, mivel óriási közterhünkkel szemben a megsemmisítés fenyeget s existenciánk van kérdésben, s mivel a halogatás mindmegannyi veszteség nemcsak egyesekre, nemcsak a nemzetre, de magára az államra is.

De a közösgy folytán Ausztriának helyesen felfogott érdekei szintén követelik, hogy egyszer már kezdeményezzünk, s Magyarország közigazdasági kérdései mielőbb megoldassanak és hogy így a nemzet folyvást tartó chaoticus helyzetéből valahára kimenekülhessen.

Ezen kérdések legégetőbbjei pedig: egyesületi reform, mezőgazdasági hitel, mezőgazdasági budget és törvényhozás; de mindenek felett Magyarországnak legalább nem politikai tekintetbeni önállósága; mert ez a kérdések kérdése, s ettől függ közigazdaságnak helyes reorganisatiója.

Ne késünk tehát az itt előszámlált égető kérdések megoldásával és ne a gazdasági congressus eszméjének érvényesítésével; mert erre, az ezuttal elmondott s valóban létező bajok komolyan intenek bennünket.

Kunsch.

Ujdonságok.

(!) A pesti új tornaépület felszentelése alkalmával rendezendő ünnepélyre, városunkból Bernáth Elemér és Laczay László s. a. ujhelyi tornaegyleti tagok is meghivattak. Az ünnepély f. hó 19-én fog megtartatni.

(!) Az ben már től hasábjain. Ujtóság távolról da-tulajdonosok ben is eleget a járdák a sz lanok; lépten kan az embe bordája, vag koczakztatás marha és zöl lehetne példá kisebb rőfös raikban áru "Papsor"-ra sége van vas sau ott is fe élelmi-czikke dolog, ezek dot és figye

(!) Hir és baloldali nak. Mi kik bármely nem juk, ámbár rök, — kivált nem felelték litikai háttér egyedüli élet e körök esu gyűlhelyeül a szétszakad mény: hogy sem emelked e körök, a tengéletet é fordítani, s Ujhely, való venni egy let azonnali

(!) Fog alakulását ennél alig melynek tár nyira ohajta ban csaknen gyasztási tá vevőnek jel másfél a földmives, u séges cikke tatja birtoká dás egyik e kár volna e valósitása a kilátásba.

(!) A kezd ötteni ellene föl ne kezű helyise sokszor egy egész szenv zard-játékn még más k öli a szellem közönyössé volna, ha szigorubb f nus helyeki tekintene, fele nyugat

(!) M ket olvastu mely alapj rülményben munk term ban oly pé a fővárosi látnak lefol gyar irodal zet, fájdal Könyvársu dai cikke kolai köny nak valami hagyniok. inak műve

(1) **Az ujheji piacz szabályozás ügyé-** ben már többször emeltünk szót e lapok hasábjain. Ugy látszik azonban a városi hatóság távolról sem gondol a lakosság és járdatulajdonosok e jogos ohájának csak részben is eleget tenni. Hetivásárok alkalmával a járdák a szó szoros értelmében járhatatlanok; lépten nyomon oly barrikádokra bukkan az ember, melyeken áthatolnia oldalbordája, vagy legjobb esetben ruhájának koczkáztatása nélkül alig lehet. Az apró marha és zöldségárú asszonyokat mért ne lehetne például azon helyre utasítani, ahol a kisebb rőfös-kereskedők és szatócsok sátraikban árulnak. Hadd menjenek ezek a „Papsor“-ra vagy akárhova. A kinek szüksége van vászon vagy pántlikára, bizonyosan ott is felfogja őket keresni, míg a napi élelmi-cikknek megszerzése lévén az első dolog, ezek elhelyezésére kell nagyobb gondot és figyelmet fordítani.

(2) **Hírlik:** hogy a zemplénmegyei jobb és baloldali körök a feloszlás küszöbén állanak. Mi kik barátjai vagyunk az associatio bármely nemének, e hirt sajnálattal regisztráljuk, ámbár megkell vallanunk: hogy e körök, — kivált az utóbbi időkben egyáltalában nem feleltek meg ama feladatnak, mely politikai háttérrel bíró klubok vagy köröknek egyedüli életfeltétele. Arra nézve pedig: hogy e körök csupán mulatság, fölösleges, sőt káros a szétszakadás; mert rendesen az az eredmény: hogy virágzóvá aztán egyik intézet sem emelkedhetik. Ha csakugyan feloszlanak e körök, akkor a főgondot mindenesetre a tengéletet élő Kaszinó-egylet emelésére kell fordítani, s mellé — amire oly városban, minő Ujhely, valóban égető szükség van — célbavenni egy népkör, vagy polgári olvasó-egylet azonnali szervezését.

(3) **Fogyasztási-társulat** (áru-raktár) alakulását péngetik városunkban. Valóban ennél alig van ezuttal korszerűbb eszme, melynek társulás útján érvényre emelése annyira ohajtandó volna. Anglia és Amerikában csaknem minden községben van már fogyasztási társulat, mely míg egyfelől a résztvevőknek jelentékeny jövedelmet biztosít; másfelől a fogyasztót, legyen az iparos vagy földműves, úgy élelmi mint ipari célra szükséges cikkeknek csaknem gyári áron juttatja birtokába; s ezáltal a közbizonyosodás egyik emeltyűjévé válik. Mindenesetre kár volna elejteni az eszmét, melynek megvalósítása annyi jelentékeny előnyt helyez kilátásba.

(4) **A hazardjáték** ismét oly mérvet kezd ölteni városunkban, hogy lehetetlen ellene föl nem szólalnunk. Alig van egy etkező helyiség, lebuji vagy teberna, ahol e sokszor egész családokat tönkrehozó játék egész szenvedélyességgel ne üzetnék. A hazard-játéknak az anyagiakon kívül, van még más káros visszahatása is; t. i. megöli a szellemet, s minden jó és szép iránt közönyössé és fogékonytalanná teszi. Helyén volna, ha e tekintetben a rendőrség kissé szigorubb felügyeletet gyakorolna, s a gyanus helyekre néha-néha oly órákban is betekintene, amely órákat az emberiség jobb fele nyugalomra szokott felhasználni.

(5) **Méltó panaszos** hangon irtt cikket olvastunk minap az „Ellenőr“ hasábjain, mely alapját azon mélyen elszomorító körülményben találta: hogy nemzeti irodalmunk termékei iránt a közönség napjainkban oly példátlan közönyt tanusít: miszerint a fővárosi könyvtárak sokszor napokat látnak lefolyni anélkül: hogy csak egy magyar irodalmi-terméket is eladnának. A helyzet, fájdalom! vidéken is ugyanaz. Könyvtáraink, ha csak papír és egyéb irodalmi cikkek, s olykor a nélkülözhetlen iskolai könyvek és naptárakból nem árulnának valamit, üzletükkel teljesen föl kellene hagyniok. A magyar nemzet legjelesebb íróinak művei évszámra elhevernek anélkül:

hogy csak egyetlen példány is elkelve belőlük; szóval a legnagyobb visszaesést látjuk e tekintetben a középkor azon sötét századaiba, ahol az olvasás és írás s tudományos környekbeni buvázkodás, csupán egy-egy troubadour vagy „iródiák“ alárendelt foglalkozásához illett. — Műveltségünkre hivatkozni — szemben a külfölddel — mindig igen szeretünk, holott számtalan esetben hazudtolnak meg a körülmények, melyek éppen annak, de különösen szakképzettségünknek óriási hiányait tüntetik elő. Több speciál adatot tudnánk felsorolni: miszerint előkelő és vagyonos házak, — melyeknél eddig az irodalom pártolása nem csupán hazafiai kötelesség, de életszükség is volt — a könyvtárak által, figyelem és előzékenységből választás végett megküldött könyvsomagot, többnyire felbontatlanul küldték és küldik ma is vissza, míg mások egy 5-6 kötetes műre téve megrendelést, az első kötettel megelégszenek s a többieket elfogadni nem akarják. Méltán kérhetjük ezeket szerint: hova fogjetezni végre is e szenvtelenség, melynek eredménye okvetlenül jobb erőinknek az irodalmi háláttal téről visszavonulása lesz. — Az óriási mérvet öltő fényűzési viselkedés, divatmajmolás; az örök-szép és örökigaz helyett, muló csábok oltárán gyújtott fályaláng; a trivialitás istenítése, mind oly bálványozott pagodlik napjainkban, melyeknek mindenünket áldozzuk, de mind oly lidércz lángok is, melyek okvetlenül az erkölcsi és anyagi depravatio temetőjébe vezetnek.

— Következő gyászjelentés küldetett be hozzánk: **Lider-tejedi Nagy Francziska, Zalay Alajos özvegye, nem különben Zalay Mária, férjezett Thuránszky Istvánnó, Erzsébet, férjezett Molnár Józsefnó, István s neje Tallian Janka, Izabella, férjezett Vermes Györgyné, saját s gyermekeik nevében, mélyen megszorodott szívvel jelentik:** férje, illetőleg attyuk és nagyattyuk méltóságos **Hagyárossi Zalay Alajos** eskir. udvari tanácsos, és nyugalmazott legfőbb semmitő törvényszék ülnökének, boldog másod házasságának 38-ik, s példásan munkás életének 76-ik évében, folyó 1870-ik év november 9-én délelőtti 10 órakor a halotti szentségk ajtatos felvétele után, tüdő-hűdés okozta kimúltát. Hült teteme a legyes-bényei sirkertben november 11-én délután 3 órakor fog eltakarítani, s az engesztelő szent-miséldozat pedig a szerencsi r. k. egyházban, november 12-én reggeli 9 órakor a mindenhathatónak bemutatni. Béke hamvaira!

(6) **Mádról** írják nekünk: „Emberföltötti küzdelem, óriási vajadás; álmatlanság és fogak csikorgatása után nagy nehezen, de csak félig-meddig, bevégezvén a szüretet, most már újra élvezzük a társas együttlét örömeit; t. i. beszuszkoljuk magunkat a kaszinóba, (?) aztán eszünk, iszunk, kibirizzünk és ferblizzünk. S ha Epikur oltárától el nem szólít a najnali kakaskukurékolás, elszólít a misére hívó haragszó s megünnvezekleni ki kötelesség ki bűnbánatból, de este újra kezdjük“... Valóban csokolai való élvezete a társal-együttlét örömeinek! de részünkről még kóstolót sem kívánunk belőle.

Mi hír a hazában?

— **Miskolczon**, „Pest városához“ címzett szállodában, m. kedden este 5 és 6 közt, bizonyos Diemant nevű, mintegy 27-28 éves fiatal ember Pestről, foglalkozásra nézve lóvásárlási megbízott — pisztoly lövéssel vetett véget életének, a golyó szíve táján ment keblébe s rögtön meghalt; hátrahagyott iratai gyanítani engedik: hogy rossz házassági viszonya ragadta a végletre, miután egyik levelében így ír: „halálomnak okai nőm és Gábor.“

— Erdélyben a sok esőzés iszonyu dolgokat mivel. Ennek folytán a Székelyföldön már is oly drágaság van, hogy M. Váráshelyen egy öl fa felvágva 45 o. frtba kerül; egy kis véka kukorica 2 frt. akkora szekér széna, mit két ló 2 nap könnyen elfogyaszt 6 frt., kis véka buza 2 és fél-3 frt. — A sarjunak harmadát sem tudták betakarítani; a kukoriczának felénél több zsengén maradt; a székely ember mindig fogja az eke szarvát, hogy ha egy percze ellállana az eső, hogy öszijét beboronálja, de folyton esik; vetni nem lehet, mi kicsit elvetettek. elég szépen kikelt, de most sárgulni kezdett, és vesz ki mindenütt. Oly rendkívüli időjárás van, hogy absurdum, pl. éjjel kemény dér van, s mielőtt felszáradna, már reggel 9 órakor jó eső szakad rá. Az öregek jövő évre a 17-iki borzasztó éhséget jósolják.

— **Kertész és Eisert** ismert pesti kereskedői cég Kecskeméten fiókkereskedést nyitott.

— A Szegedre delegált törvényszék — a „Szegedi Híradó“ szerint, — körülbelül nov. végeig szünetelni fog, mialatt az ügyészek szorgalmasan dolgoznak, és készítenek elő a tárgyalási anyagokat. Az elők között fogják felvenni a kecskeméti büncsoportozat tárgyalását, mely nagyszámu tettei, s még n gyobb számu büneseteivel egyike lesz a szegedi várban két év óta előkészített mostre-pörök egyikének, melynek tárgyalása s nyilvános lefolyása évtizedek borzasztó bűnlajstromát fogja feltárni. Akkorra készen lesz a tárgyalási terem is, mely sokkal tágasabb a réginiél.

— A debreczeni dalárda legközelebb „dal és zene-egyletté“ alakul át.

— Egyik vidéki tanodában közelebb egy növendék, míg a tanár a teremből kiment, azt mutogatta, hogy minő egy akasztott ember. A látványosságot minél kézzelfoghatóbbá akarván tenni, fölállott egy székre, hurkot kötött nyaka körül, s a zsinag véget az ajtó szegébe akasztotta. A valamit benn feledő tanár e közben hirtelen visszasietett, a széket földöntötte s a másik perczen már élethalál közt függött a szerencsétlen ifju. Midőn a zsinort levágták nyakáról, alig hozhatták már életre.

— A magyarországi dohány-egyedáruság megváltása végett, mint híre jár, — az unioi- és anglobank, alkudozásokba bocsátkoztak a kormánnyal, és reményük van, hogy annak kezelése át fog nekik adatni.

— A debreczeni „gyorsirászati egyelet“ a D-n szerint újra megkezdte működését. Az alakuló gyűlés f. hó 6-án tartott meg.

— Erdélyben a mult hóban moldvai betyárok törtek be, kik sok garázdaságot és kárt követtek el.

— A miskolczi hitelintézet megbízott a magyar általános hitelbanktól a m. k. pénzügyér által kibocsátott kamatozó pénztári jegyek beváltásának közvetítésére.

— Az esőzések által okozott nagy károkról az ország minden vi ékéről érkező tudósítások. E tudósítások különösen a Székelyföldről, a Dunántulról és Horváth Szlavonországból hangzanak aggasztólag. Így Szlavoniából jelentik, hogy a vasut mentében az egész vidék Lekeintől Sziszekik viz alatt áll és beláthatatlan tóhoz hasonlít.

— **Lipovniczky István** nagyváradi püspökrő. beszélük megyéjének papjai, hogy egyszer mindenkorra felkérte őket, miszerint Nagyváradon a püspöki lakott oly háznak tekintsék, mely minden papnak, habár kocsiival, lóval jön is, vendégszeretetőleg nyitva áll. Így tön a többi közt, boldogult **Hám János** szathmári püspök is.

— A „Máramarosi Nőegylet“ leánynevelője novemb. 7-én délelőtt nyitotta meg ünnepélyesen.

Szüreti tudósítások.

Szerednyén ugy quantitas, mint qualitas tekintetében rossz szüretünk lesz.

RAJSZ VIKTOR.

Torda, 1870. sept. 19.

Huszonöt év óta ez a harmadik, amikor a szőlő éretlen marad; a csemege szőlők 3-4 faj kivételével, mind egreszek. A borszőlők közt a gamay és tramini voltának korán érők, de ezek is kiállhatlan savanyuak. 1838-ban a gazdák megszöktek a szüret elől; mostis, ha így megy, legtanácsosabb lesz megszökni. Én azonban próbát teszek a Gall-féle borjavítási rendszerrel, (szőlőcukornak a musthoz elegyítésével) s meg is rendeltem 2 mázsa keményítő cukrot. Ha más helyeken sikerült: nálunk is lesz valami eredménye.

N. F.

A szüret a ménesi Hegyalján — mint az Alföld irja — még ily szomorú körülmények közt soha sem folyt, mint jelenleg. A sok eső is igen gátolja őket a munkában, de főleg, hogy szüretelő munkásokban roppant hiány érezhető; oly annyira túlesigázzák ezek követeléseiket, hogy a szőlős gazdák tönkre mennek, ha ez sokáig tart. A termés a legtöbb helyütt még a munkáltatási költségeket sem fogja megtéríteni.

Maros-Vásárhely, 1870. sept. 21.

Ily rendetlen időjárás, mint általában ez évi, még nem busította gazdáinkat. Ennek következtése: hogy a tavaszi gabonák nem sikerültek; szőlőnk, ami kevés volt is, túl van már azon, hogy használható bort adjon. Dér ugyan nem volt még, de az sem sokáig kérik, mert a beszüreztelt havasokat, Hargitát, székhavasát néhány nap óta hó fedi, sőt Parajd és Szovátán is havazott.

Sz. H.

A Balaton mellékén nem csak a sok eső és hűvös időjárás hátráltatta a szőlő fejlődését, hanem terjedelmes jégverések is dézmálták meg termésünket; minélfogva sem jó, sem bő szüretet nem várhatunk. G. D.

Üzlet.

A s. a. ujhelyi piacbiróság által jegyzkönyvileg beiktatott terményárak novemb. hó 11. 1870.

Alsó ausztr. mérővel.	f. kr.		f. kr.		f. kr.	
	f.	kr.	f.	kr.	f.	kr.
Buza, a minőség szerint	4	40	4	30	4	25
Rozs	2	60	2	50	2	30
Árpa	1	65	1	55	1	45
Zab	1	60	1	50	1	45
Tengeri	2	70	—	—	—	—
Széna, mázsája	1	30	—	—	—	—

KOLENER JÓZSEF,
kiadótlárs.

IFJ. FARKAS LAJOS,
szerkesztőtárs.

BORÚTH ELEMÉR,
felelős szerkesztő és kiadótlajdonos.

HIRDETÉSEK

Reichard testvérek

s. a. ujhelyi vegyeskereskedő cég ajánlja a nagyrődemű közönségnek, bizományban lévő:

- 1) Boroszlói Meyer G. A. W. világhírű fehér mellszörpét, mely mindennemű idült köhögések, mellfájások, nátház, elévült rokedtség, torokbántalmak s tüdő elnyálkásodás ellen világszerte a legkielégítőbb sikerrel használtatik.
- 2) A híres pagliano-féle szörpöt (Pagliano florenci tanártól).
- 3) Dr. Pearce Eedw. gyomorszeszt mindenféle gyomor bajok, étvágyhiány, gyomorgörcs és főfájás ellen.
- 4) Török József fogszivarkáit.
- 5) Kröczer Agoston giliszta-csokoládéját.
- 6) Gruber macassar-olajhajkenőcsét.
- 7) Erősítő italt (Mixture stomachohepatika), mely a meghütések ellen, valamint a lábadozóknál kitünően jó hatást gyakorol.
- 8) A kassai malmalom lisztkecszitményeinek raktárát, hol eme készítmények a folyó árjegyzék szerint, vitelbér számítás nélkül, a legnagyobb mennyiségben bármikor feltalálhatók, ezen kívül.
- 9) Mindenféle fűszer-, norinbergi-, dísz-, porcellán, s köedény-árúit, melyek fennirt kereskedőcégnél, a legjutányosabb árak mellett kaphatók.
- 10) Szállítmányi és bizományi üzletét.

G. A. W. MAYER

fehér mellszörpe

mint legkitünőbb szer, minden régi köhögés, rokedtség, vérköpes, és általános mellbántalmak ellen, valódilag kapható 1-2 frt. BREZÁNYI ERNŐ gyógyszerésznél TOKAJBAN.

Hirdetés.

Alulírtak n.-kászéri tagosított birtoka — u. m. 2 hold belhely, rendes lakhely, gazdasági épületekkel — 120 hold szántóföld, 28 hold rét — 16 hold legelő — 1/2 telek után az urbéresekkel közös legeltetés, egy pinze — Rakatyaási közös malom 1 uj fél véka után, — ötven köblös idei őszi felés vetéssel, 1871. évi ápril 1-től 3 évre bérbe ki-

dandó — többet ígérés útján zárt irott nyilatkozatban ajánlandó bérösszeg és 400 frt. bánatpénzletétele mellett — mely az utolsó évnegyedi bérbe fog betudatni — a többet ígérés 1870. évi decz. 18-án s. a. ujhelyi lakomon fog szerződésileg érvényesített — a bővebb feltételek nálam kitudhatók.

S. a. Ujhely, 1870. évi nov. 10.

Horváth Mihály.

hetenk

Előszethetni a
uteza 505. sz.
Egyes sz

Utczáir

Folyt
lapban a
zott károk
lás miatt,
vom az o
még egy i
egyéb: mi
tükre.

Ujhe
székhelye
is emelked
csés helyz
kér tiporja
országos e
számtalan
más keres

(ezim)

Jóval in
Hanem a
Holott v
Éldegelt

Ezt az e
Vala pe
Akadt u
Hanem

Gáspá
Eképen
S a har
Nevezte

Három
Nem vo
Hanem
Megzak

Három
Három
Három
Három